

RIGSPOLITIET

POLITI

Rockere og bander 2017

1. Indledning	3
2. Situationen 2017	3
2.1. Den aktuelle situation.....	3
2.2. Nøgletal fra 2017	4
2.3. Overblik over rockeres og bandemedlemmers kriminalitet.....	5
3. Politiets bekæmpende indsats	6
3.1. Overordnet om indsatsen	6
3.2. National operativ strategi	7
3.3. Operationsplan	7
3.4. Monitoringsindsatsen	8
3.5. Lovgivningsmæssige tiltag og nye redskaber	10
3.6. Internationalt samarbejde	12
4. Samarbejdet med SKAT	12
5. Særlig Efterforskning Øst og Særlig Efterforsknings Vest	13
5.1. Indledning	13
5.2. Særlig Efterforskning Øst (SEØ)	14
5.3. Særlig Efterforskning Vest (SEV)	15
6. Rekruttering til rocker- og bandemiljøerne	16
6.1. Generelt om rekruttering	16
6.2. Særligt om bandernes rekruttering	17
7. Politiets forebyggende indsatser	18
7.1. Generelt	18
7.2. Exitprogrammet	19
7.3. Bekymringssamtaler.....	21

1. Indledning

Denne rapport indeholder en generel og overordnet beskrivelse af situationen på rocker- og bandeområdet i 2017, herunder mere overordnede oplysninger om kriminalitet begået af personer med tilknytning til dette miljø. Rapporten indeholder endvidere en generel beskrivelse af politiets indsats på området i 2017, herunder centrale nøgletal til illustration af resultaterne af politiindsatsen.

2. Situationen 2017

2.1. Den aktuelle situation

Rocker- og bandemiljøet har i 2017 været præget af ustabilitet og nervøsitet grundet bl.a. nye og eksisterende grupperingers ekspansionsønsker samt magtkampe om dominans og markedsandele. Det er kommet til udtryk ved et højt antal konflikter og voldelige sammenstød mellem de konkurrerende grupperinger. Derudover har der været mange tilfælde af uoverensstemmelser mellem grupperinger, fraktioner eller enkeltpersoner, der ikke har ført til decideret konflikt, men som har resulteret i voldshandlinger og skyderier i det offentlige rum.

Særligt bandegrupperingen Loyal To Familia (LTF) udviste stor konfliktparathed og var meget aktiv i forhold til at ekspandere og manifestere sig. LTF har i 2017 udvidet deres territorium i Storkøbenhavn og har etableret sig i flere nord- og midtsjællandske byer samt i Fredericia og Aarhus. LTF's profilering og ekspansion resulterede i uoverensstemmelser og deciderede konflikter med flere konkurrerende bandegrupperinger i 2017, herunder bandegrupperingen Bra-brand-gruppen fra Aarhus, der blev etab-

leret som en reaktion på LTF's etablering i byen, og den københavnske bandegruppering Brothas. LTF og Brothas indgik angiveligt en aftale om våbenhvile i november 2017, men Rigspolitiet vurderer fortsat, at der i begge grupperinger er personer, som fortsat har forskellige hævnmotiver, der bl.a. bunder i tidligere drab og drabsforsøg.

Der har i 2017 været intern uro og splittelse i bandegrupperingen Black Army Odense, hvilket var medvirkende til en opløsning af grupperingen i oktober 2017. Opløsningen efterlod et magtvakuum i bandemiljøet i Odense, og den generelle situation har siden da været ustabil. Det er særligt kommet til udtryk i form af en kamp mellem lokale kriminelle familier om dominansen af Odense og i særlig grad Vollsmose.

Uoverensstemmelser mellem rockergrupperingerne Satudarah og Bandidos manifesterede sig fra juli 2017 ved gensidige konfrontationer og mishagsytringer. Stridighederne eskalerede til en åben konflikt i oktober 2017, da to medlemmer af Bandidos blev knivstukket under et masseslagsmål mellem grupperingerne ved et boksestævne i Herlev. Konflikten blev afsluttet i januar 2018.

Der har siden oktober 2017 været voldelige sammenstød og gensidige skyderier mellem medlemmer af bandegrupperingerne ST-gruppen og KV-Gruppen i Esbjerg. Grupperingerne er fortsat meget aktive og voldsparate, og tilfældige møder med modparten udnyttes til voldelige konfrontationer.

I efteråret 2017 eskalerede brugen af skydevåben i forbindelse med konflikter, og skyderierne fandt i stigende grad sted

i det offentlige rum. Konflikterne resulterede i flere dødsfald og en markant stigning i antallet af sårede i forhold til de foregående år. Der har desuden været flere tilfælde, hvor personer uden relation til bandemiljøet er blevet ramt af skud afgivet i det offentlige rum.

Det er konstateret, at konfliktende parter i højere grad end tidligere udøver 'kvalificerede' skyderier, hvor den forurettede bliver ramt i hovedet eller torso, hvilket indikerer en hensigt om at slå modparten ihjel frem for blot at såre eller skræmme. Tidligere blev forurettede ved skudvekslinger typisk ramt i benet. Der har ligeledes været flere sager, hvor der er skudt mod bandemedlemmers private bopæle, som ellers tidligere har været 'fredet'.

Rigspolitiet vurderer, at eksisterende grupperingers ekspansionsønsker og skiftende alliancer på tværs af grupperingerne kombineret med kampen om territoriale kriminelle markeder og uafklarede forhold mellem både enkeltpersoner, fraktioner og hele grupperinger også fremadrettet vil medvirke til at øge spændingsniveauet i rocker- og bandemiljøet.

2.2. Nøgletal fra 2017

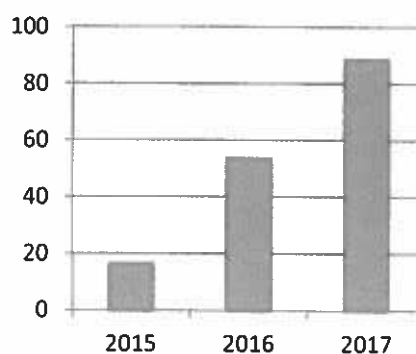
Rigspolitiet iværksatte i marts 2009 en særlig indberetningsordning for politikredsene med henblik på kvartalsvis at kunne opgøre resultaterne af den intensiverede indsats mod rocker- og bandekriminalitet. Folketingets Retsudvalg orienteres løbende om de kvartalsvise opgørelser.

På baggrund af indberetningerne kan det oplyses, at politiet i 2017 registrerede 87 skudepisoder i det offentlige rum, der vurderes at have relation til rocker- og

bandekonflikterne. Det svarer til en stigning på ca. 61 procent i forhold til 2016, hvor tallet var 54. Det bemærkes, at 39 af de nævnte skudepisoder fandt sted i tredje kvartal af 2017.

Nedenstående diagram viser udviklingen i antallet af de ovennævnte skudepisoder fra 2015 til 2017.

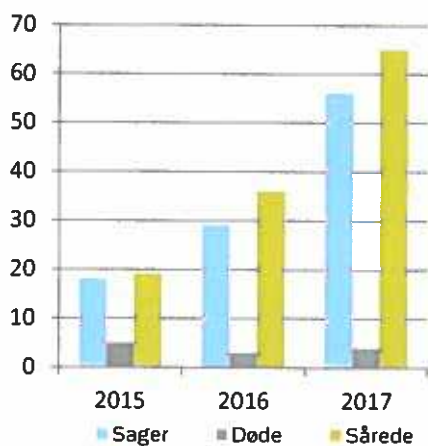
Antal skudepisoder

I perioden fra den 1. januar til den 31. december 2017 blev der registreret 56 sager, der vurderes at have relation til rocker- og bandemiljøet, hvor personer blev såret eller dræbt som følge af skud, knivstik mv. Fire personer blev dræbt, mens 65 personer blev såret i de nævnte sager. Nedenstående diagram viser udviklingen i antallet af sager samt udviklingen i antallet af døde og sårede fra 2015 til 2017. Det bemærkes, at en sag kan vedrøre flere dræbte eller sårede personer.

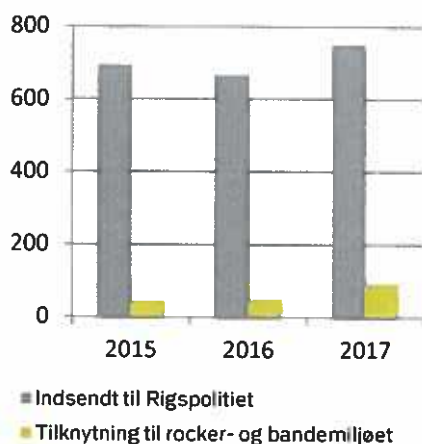
Antal sager med sårede eller døde

Det kan herudover oplyses, at landets politikredse i 2017 indsendte 750 skydevåben til kriminalteknisk undersøgelse hos Rigspolitiet, hvoraf 92 våben indgår i sager, der har tilknytning til rocker- og bandemiljøet.

Nedenstående diagram viser udviklingen i antallet af indsendte våben fra 2015 til 2017.

Antal indsendte våben

Opgørelsen over skydevåbens tilknytning til rocker- og bandemiljøet er udfærdiget på baggrund af dels oplysninger om de våben, som politikredsene sender

til undersøgelse hos Nationalt Kriminalteknisk Center (NKC), dels oplysninger om de personer, som indgår i sagerne. Hvis våbnet indgår i en sag, hvori en person, som efter politiets oplysninger er tilknyttet rocker- eller bandemiljøet, er part, indgår det i statistikken.

Rigspolitiet kan i relation til indsatsen i 2017 i øvrigt oplyse, at der blev etableret 23 visitationszoner, hvori der er foretaget 5.567 visitationer.

Det kan endelig oplyses, at politiet har anvendt rockerloven som grundlag for at nedlægge forbud mod ophold i bestemte ejendomme i alt 17 gange i 2017.

2.3. Overblik over rockeres og bandemedlemmers kriminalitet

Dansk politi havde den 1. januar 2018 registreret 1.314 personer som tilknyttet en rocker- eller bande-gruppering. Disse personer blev i 2017 sigtet 4.240 gange for overtrædelser af relevant lovgivning¹. Personkredsen modtog i 2017 fældende afgørelser² vedrørende i alt 2.462 overtrædelser af relevant lovgivning. De pågældende personer blev i 2017 idømt i alt 349 års fængsel for disse overtrædelser.

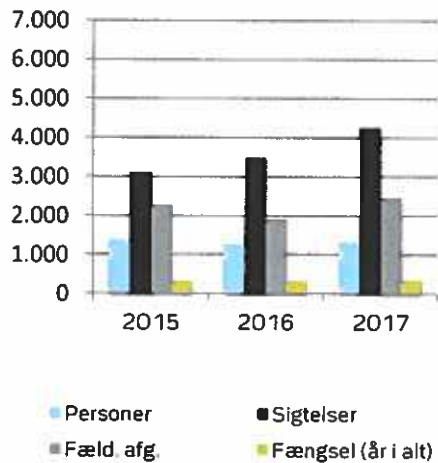
Nedenstående diagram viser udviklingen i disse tal fra 2015 til 2017. Det bemærkes, at tallene fra 2015 vedrører 1.376 personer, tallene fra 2016 vedrører 1.257 personer, mens tallene fra 2017 som nævnt vedrører 1.314 personer.

¹ Ved relevant lovgivning forstås straffeloven og diverse særlove, herunder lov om euforiserende stoffer og våbenloven

² Fældende afgørelser omfatter domme, vedtagne bødeforelæg og eventuelle tiltalefrafald

Antal personer, sigtelser, lovovertrædelser og straf i årene 2015-2017

3. Politiets bekæmpende indsats

3.1. Overordnet om indsatsen

Politiets indsats mod rockere og bander er højt prioriteret både på det nationale strategiske niveau samt på det taktiske og operative niveau.

Indsatsen mod kriminalitet i rocker- og bandemiljøet har i en årrække været et af de højest prioriterede fokusområder i dansk politi, hvilket også var tilfældet i 2017.

Indsatsen mod rocker- og bandekriminalitet er blevet udviklet gennem årene og justeret med udgangspunkt i de erfaringer, der løbende er opsamlet, og indsatsen kan i dag betragtes som en helhedsorienteret indsats, idet der både er fokus på forebyggende og bekæmpende tiltag.

Den aktuelle situation og indsatsen på området drøftes løbende internt i Rigs politiet og med de enkelte politikredse. Herved sikres, at der er den fornødne opmærksomhed på en eventuel eskalering af det aktuelle konfliktniveau med

henblik på at kunne imødegå en sådan situation så tidligt som muligt.

Indsatsen tilpasses på den måde løbende ud fra det generelle kriminalitets- og trusselsbillede, herunder særligt under hensyntagen til det aktuelle konfliktniveau i rocker- og bandemiljøet.

I perioder, hvor politiet vurderer, at der er et højt trussels- og konfliktniveau i hele eller dele af miljøet, intensiverer og målretter politiet sin indsats med henblik på at reducere konflikter og voldelige sammenstød samt omfanget af skader som følge heraf. Det kan bl.a. indebære en øget synlig politimæssig tilstedeværelse samt en målrettet og øget anvendelse af visitationszoner, zoneforbud, mobile politistationer i de berørte områder og koordinerede efterforskningsmæssige aktioner på tværs af politikredse.

En effektiv indsats mod rocker- og bandemiljøet kræver på mange områder en koordineret og tværfaglig myndighedsindsats, hvor relevante samarbejdspartnere, herunder Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK), SKAT, Direktoratet for Kriminalforsorgen og kommuner, inddrages i planlægningen på både lokalt og nationalt niveau.

Det betyder, at der løbende arbejdes med forebyggende, tværfaglige indsatser i forhold til personer, der er i risiko for at blive rekrutteret til miljøet. Herudover samarbejder politiet med kommunerne og SKAT om at iværksætte initiativer, der sigter mod at afdække økonomiske og skattemæssige forhold med henblik på at begrænse og bekæmpe bl.a. socialt bedrageri. I 2017 blev der desuden ned-

sat en national strategisk måludpegningsgruppe bestående af ansatte i Rigspolitiets nationale efterforskningscenter (NEC) og de to regionale efterforskningsfællesskaber, der bidrager til at kvalificere politiets indsats mod nøgleaktører i rocker- og bandemiljøet.

Den samlede indsats tilrettelægges så vidt muligt på baggrund af politiets nationale, systematiske monitorering samt analyser og vurderinger af udviklingen i miljøet, der foretages i et tæt samarbejde mellem Rigspolitiets (NEC) og politikredsene.

Den nationale følgestab og de lokale følgestabe, som tidligere har drøftet den aktuelle situation og status for indsatsen på området, blev pr. 1. januar 2017 erstattet af en national koordinationsgruppe og regionale koordinationsgrupper samt en national strategigruppe, der består af strategiske ledere på tværs af organisationen.

3.2. National operativ strategi

Rigspolitiet har i 2017 lanceret en ny samlet operativ strategi for politiets indsats mod rocker- og banderelateret kriminalitet. Den operative strategi gælder i årene frem mod 2020 og sætter retning for den fælles, politimæssige indsats på rocker- og bandeområdet, bl.a. gennem kriminalitetsanalyser, der fastlægger en overordnet strategisk målsætning for dette indsatsområde.

Målsætningen er at forebygge og bekæmpe rocker- og bandemiljøets negative samfundspåvirkning. For at opnå dette strategiske formål er der blevet udvalgt to nationale mål for politiets indsats på rocker- og bandeområdet.

Disse to nationale mål er, at dansk politi vil modvirke, forstyrre og skadesbegrænse rocker- og bandegrupperingerne:

1. utryghedsskabende adfærd og
2. samfundsskadelige aktiviteter.

For at nå den strategiske målsætning og de nationale mål vil Rigspolitiet i perioden 2017-2020 prioritere følgende fokusområder: Voldelige konflikter i det offentlige rum, symbolske manifestationer i det offentlige rum, rocker- og bandegrupperingers dominans i lokalområder, økonomisk kriminalitet, udnyttelse af legale strukturer til hvidvask og facilitering, ekspansion af kriminelle organisationer og netværk samt chikane og trusler mod myndighedspersoner.

Disse fokusområder er udvalgt, fordi det er vurderet, at de har væsentlig betydning for forebyggelsen og bekæmpelsen af rocker- og bandegrupperingers utryghedsskabende adfærd og samfundsskadelige aktiviteter.

De særligt udvalgte fokusområder bliver suppleret af politiets løbende efterforskningsmæssige indsats i forhold til at opklare forbrydelser begået af rockere og bandemedlemmer og personer med tilknytning til miljøet samt retsforfølgelse af disse personer.

3.3. Operationsplan

Rigspolitiet har omsat den nationale operative strategi til et mere praktisk værktøj for politiet i form af en national operationsplan for politiets indsats mod kriminalitet og voldelige konflikter med udspring i rocker- og bandemiljøet. Operationsplanen er et dynamisk dokument, som løbende kan justeres i forhold til

den aktuelle situation på rocker- og bandeområdet og tilpasses i forhold til iværksættelse af nye initiativer og erfaringer fra politiarbejdet.

Operationsplanen er et internt og klassificeret arbejdsdokument, som beskriver, hvorledes den politimæssige indsats på området skal udføres og prioriteres.

Operationsplanen beskriver bl.a. følgende:

- Hvordan politiet skal håndtere den indledende indsats ved alvorlige voldelige opgør mellem grupperinger på rocker- og bandeområdet, således at der i nødvendigt omfang sikres en korrekt og koordineret disponering og indledende efterforskning.
- Tiltag vedrørende strategisk måludpegning i rocker- og bandemiljøet med henblik på at udfinde og fjerne de nøglepersoner i grupperinger og netværk, der har højst værdi for disse.
- Hvordan politiet skal håndtere og imødegå planlagte og spontane arrangementer og andre symbolske manifestationer fra personer og grupperinger i miljøet.
- Hvordan politiet skal håndtere og imødegå rocker- og bandegrupperingers dominans eller forsøg på dominans i et lokalområde.
- Tiltag vedrørende bekæmpelse af økonomisk kriminalitet begået af personer med tilknytning til rocker- og bandemiljøet.
- Hvordan politiet skal håndtere og imødegå ekspansion af kriminelle grupperinger og netværk, herunder tiltag vedrørende exit.

- Hvordan politiet skal håndtere og imødegå chikane og trusler mod myndighedspersoner.
- Målkrav, som skal understøtte særligt prioriterede indsatser, og som politikredsene løbende skal afrapportere om til Rigspolitiet som led i Rigspolitiets mål- og resultatstyring.

Målkravene på rocker- og bandeområdet omfatter bl.a. krav om fængsling af et nærmere fastsat antal rockere og bandemedlemmer samt krav om iværksættelse af et nærmere bestemt antal målrettede efterforskninger mod centrale aktører i miljøet.

3.4. Moniteringsindsatsen

Ligesom tidligere år var politiets samlede indsats mod kriminalitet i rocker- og bandemiljøet også i 2017 karakteriseret ved en massiv efterforskningsmæssig indsats baseret på analyser og vurderinger af de enkelte kriminelle grupper og personers kriminelle aktiviteter.

Det efterretningsbillede, der ligger til grund for udarbejdelse af analyser og vurderinger, tilvejebringes via systematisk, politimæssig monitoring i et tæt samarbejde mellem Rigspolitiet og politikredsene.

Ud over den intensiverede politimæssige indsats lægger Rigspolitiets strategi for indsatsen på området tillige vægt på en massiv og sammenhængende myndighedsindsats, herunder særligt med henblik på afdækning af økonomiske og skattemæssige forhold som led i den kriminalitetsbekæmpende indsats. Der er i den forbindelse etableret samarbejde på såvel lokalt som nationalt niveau med

andre relevante myndigheder, herunder navnlig SKAT.

Rigspolitiet varetager den overordnede koordination af politiets samlede indsats på området. Som led heri modtager, indsamler, sammenligner, bearbejder og formidler Rigspolitiet relevante oplysninger fra landets politikredse for at kunne bistå disse med at modvirke og opklare kriminalitet af kredsgrænseoverskridende og organiseret karakter. De oplysninger, som Rigspolitiet modtager fra politikredsene, suppleres i den forbindelse med oplysninger fra nationale og internationale samarbejdspartnere.

Rigspolitiet analyserer på den baggrund løbende – og i samarbejde med politikredsene og de nye efterforskningsfællesskaber – situationen på rocker- og bandeområdet på landsplan med henblik på at sikre en effektiv og målrettet tilrettelæggelse af politiets samlede indsats på området. På baggrund af relevante efterretninger foretager Rigspolitiet sammen med politikredsene en løbende koordinering og tilrettelæggelse af indsatsen, herunder i form af kortlægning af relevante kriminalitetstyper, bagmænd og facilitatorer, som er centrale i forhold til potentielle konfliktscenarier.

På baggrund af alle de indsamlede og bearbejdede oplysninger udarbejder politikredsene og efterforskningsfællesskaberne konkrete og relevante efterforskningsoplæg, der er rettet mod grupperinger eller enkeltpersoner med relation til rocker- og bandemiljøet, som mistænkes for at være involveret i organiserede kriminelle aktiviteter.

Det vurderes generelt, at indsatsen mod rocker- og bandemiljøet, som foretages

af politiet i samarbejde med bl.a. SKAT, kriminalforsorgen og kommunerne, skaber et massivt pres mod de enkelte medlemmer.

Indsatsen sker bl.a. ved politiets tilstedeværelse, efterforskning og nationale, systematiske monitoring. Her følges udviklingen, så både nye og – i et vist omfang – også afgåede medlemmer kan blive fulgt af politikredsene.

Dansk politi monitorerede den 1. januar 2018 i alt 92 rocker- og bandegrupperinger og i alt 1.314 personer med tilknytning til rocker- og bandemiljøet.

Nedenstående tabel viser udviklingen i antallet af monitorerede grupperinger og personer fra 2015 til 2017.

	2015	2016	2017
Antal grupperinger	96	98	92
Antal personer i alt	1.376	1.257	1.314
Antal personer tilknyttet rockerkubber	902	882	889
Antal personer tilknyttet bander	474	375	425

Det bemærkes, at antallet af monitorerede personer og grupperinger ikke nødvendigvis siger noget om konfliktniveauet, ligesom det heller ikke skal betragtes som en entydig indikator for omfanget af tilstrømningen af personer til grupperingerne, idet grundlaget for monitoreringen udgøres af en række forskellige faktorer.

En ny systemteknisk analyseplatform til sammenstilling, visualisering og analyse af data (POL-INTEL) er fra efteråret 2017 løbende blevet udrullet i politikredsene og bidrager med moderne it-understøttelse af det analysebaserede

politiarbejde relateret til bl.a. rocker- og bandekriminalitet.

I udgangen af 2016 blev forandringsprojektet "Intelligence led policing" (ILP) etableret. Projektet havde bl.a. til formål at udbrede en ensartet og specialistfaglig analysepraksis på tværs af politikredsene samt at skabe større bevidsthed om analysers afgørende betydning for en effektiv forebyggelse og bekæmpelse af kriminalitet, herunder rocker- og bandekriminalitet.

Med bandepakken "Fast greb om banderne" (Bandepakke II) fra 2014 blev der bl.a. indført regler, som er rettet mod de rockere og bandemedlemmer, der afsoner en fængselsstraf. Der blev således indført mulighed for at pålægge prøveløsladte vilkår om ikke at have kontakt med andre medlemmer af deres gruppering i hele prøvetiden (skærpede vilkår om kontaktforbud) samt mulighed for at afskære fængslede rockere og bandemedlemmer fra udgang og prøveløsladelse, når deres gruppering deltager i en voldelig konflikt.

Det er Rigspolitiets vurdering, at der i rocker- og bandemiljøet har været stor opmærksomhed rettet mod de skærpede regler, der blev indført ved Bandepakke II. Navnlig vurderes muligheden for afskæring af udgang og prøveløsladelse i tilfælde af voldelige konflikter at have haft en vis indvirkning på visse grupperingers motivation i forhold til at undgå eskalering af konfliktniveauet ved uoverensstemmelser med andre grupperinger.

Rigspolitiet har i 2017 fundet, at reglerne kunne anvendes i anledning af ti forskellige voldelige konflikter. Det be-

mærkes, at samme grupperinger har været involveret i flere af disse konflikter.

I 2017 blev der endvidere ifølge oplysninger fra kriminalforsorgen i 21 tilfælde givet skærpede vilkår til prøveløsladte rockere eller bandemedlemmer.

I 6 tilfælde blev prøveløsladelse nægtet og i 49 tilfælde blev udgang nægtet på grundlag af de skærpede regler. Det bemærkes, at de 49 afskæringer af udgang vedrørte 39 indsatte, således at nogle indsatte har fået afskåret udgang flere gange i løbet af året. Ifølge kriminalforsorgens oplysninger er der i 2017 sket genindsættelse i 5 tilfælde som følge af overtrædelse af det skærpede prøveløsladelsesvilkår. Det bemærkes, at oplysningerne er baseret på manuelle registreringer og søgninger i kriminalforsorgens klientsystem og derfor kan være behæftet med usikkerhed.

3.5. Lovgivningsmæssige tiltag og nye redskaber

Der blev den 24. marts 2017 indgået en politisk aftale om Bandepakke III, "Bander bag tremmer", der indeholder 35 nye initiativer, som skal styrke indsatsen mod rockere og bander. Med Bandepakke III har politiet og andre relevante myndigheder bl.a. fået en række nye redskaber til bekæmpelse af rocker- og bandekriminalitet.

Blandt de væsentligste af disse kan nævnes følgende:

- Personer, som er dømt for banderelateret kriminalitet, kan under visse betingelser idømmes forbud mod at opholde sig i bestemte områder (opholdsforbud). Reglerne om op-

holdsforbud fremgår af straffelovens § 79 a.

- Den såkaldte bandebestemmelsen i straffelovens § 81 a er blevet udvidet, så den også omfatter kriminalitet, der kan fremkalde en konflikt, ligesom grove våbenlovsovertrædelser efter straffelovens § 192 a nu også er omfattet af bestemmelsen.
- Der er – i forlængelse af det såkaldte rockerborgsudvalgs anbefalinger – blevet indført regler om, at en kommune skal overveje at nedlægge forbud mod, at en ejendom anvendes som samlingssted for f.eks. en rocker- eller bandegruppe, hvis betingelserne herfor er opfyldt (samlingsstedsforbud). Hvis kommunen har nedlagt et samlingsstedsforbud, kan politiet under visse betingelser meddele personer forbud mod at opholde sig på ejendommen og mod at opholde sig eller færdes frem og tilbage inden for en afstand af 200 meter fra ejendommen. Reglerne om samlingsstedsforbud findes i lov nr. 653 af 8. juni 2017 om forbud mod anvendelse af bestemte ejendomme som samlingssted for en gruppe.
- Det er fremover ikke længere en forudsætning for politiets udstedelse af opholdsforbud eller midlertidig lukning af rockerborge efter den såkaldte rockerlov, at der er tale om et gensidigt opgør, hvor der på begge sider anvendes voldelige midler, herunder skydevåben og eksplosivstoffer.
- Personer, der er dømt efter straffelovens § 81 a, kan ikke prøveløslades, medmindre de deltager i exitforløb.
- Ved vurderingen af prøveløsladelse skal tilknytning til en gruppe af

personer, der tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, generelt med afgørende vægt tale imod.

- Ledende bandemedlemmer skal så vidt muligt afsone adskilt fra andre medlemmer af den samme gruppering.
- Indsatte, som har tilknytning til en gruppe af personer, der tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, underlægges brev- og besøgskontrol i videst muligt omfang og skal under en verserende konflikt afskæres fra at modtage besøg fra personer fra samme rocker- eller bandegruppering.
- Der er blevet etableret *task forces* i politikredsene, som hurtigt og effektivt skal kunne håndtere konkrete sager, hvor myndighederne bliver opmærksomme på rockere og bandemedlemmer, som udviser en adfærd, der giver grund til at mistænke, at de pågældende uretmæssigt modtager offentlige ydelser eller lever på en måde, der ikke harmonerer med det forhold, at de samtidig har gæld til det offentlige (de såkaldte lokalenheder for Al Capone-samarbejdet).

Det er Rigspolitiets vurdering, at der i rocker- og bandemiljøet er stor opmærksomhed rettet mod Bandepakke III.

Herudover præsenterede regeringen den 11. august 2017 12 nye initiativer, der skal komme banderelaterede problemer til livs, ”Trygheden tilbage i gaderne”. Med de 12 nye initiativer blev efterforskningen af bandekriminalitet bl.a. styrket ved at ansætte 25 specialister med særlig ekspertise i behandling af digitale spor, ligesom politiet blev styr-

ket med ca. 25 nye medarbejdere til forebyggende arbejde i særligt udsatte boligområder.

Endvidere blev der bl.a. skabt større lokal tilstedeværelse og synlighed på Nørrebro med en mobil nærpolitistation, ligesom der blev indkøbt nyt overvågningsudstyr som f.eks. droner, kameraer og overvågningskøretøjer.

3.6. Internationalt samarbejde

Dansk politi samarbejder med en række internationale samarbejdspartnere i relation til bekæmpelse af kriminalitet, der udspringer af rocker- og bandemiljøet.

Inden for rammerne af det nordiske politi- og toldsamarbejde (PTN) er der således et løbende samarbejde i relation til rocker- og bandekriminalitet. Herudover sker der i et vist omfang løbende videnudveksling mellem de nordiske landes nationale eksperter på rocker- og bandeområdet.

Rigspolitiet samarbejdede også i 2017 med de øvrige EU-medlemsstater i regi af Europol. Politiet har således bl.a. deltaget i arbejdet med Europolis analyseudvalgte (Focal Point Monitor) vedrørende rockerkriminalitet. I samarbejdet indsamles, analyseres og videreformidles relevante politi- og efterretningsmæssige oplysninger om rockergrupperingernes aktiviteter. Samarbejdet foregår dels ved årlige møder mellem nationale eksperter, dels løbende ved de operative aktiviteter, som Europolis Focal Point Monitor varetager ved større internationale begivenheder (World Eye Concept).

Dansk politi overvejer herudover løbende, om konkrete efterforskninger kan

give anledning til at etablere Joint Investigation Teams (JIT's) med andre EU-lande med henblik på at bekæmpe grænseoverskridende og alvorlige kriminalitet. Rigspolitiet har således i 2017 understøttet indsatsen i en række JIT's, der havde til formål at bekæmpe sådan kriminalitet begået af rockere og bander. Der pågår endvidere løbende et bilateralt samarbejde med andre lande i forhold til konkrete efterforskninger mod nøglepersoner i rocker- og bandemiljøet – både i Danmark og i udlandet.

Hertil kommer, at Rigspolitiet yder ekspertbistand ved uddannelse af politipersonale fra andre europæiske lande i relation til de store internationale rocker- og bandeorganisationer.

4. Samarbejdet med SKAT

Politiet har også i 2017 samarbejdet med SKAT i relation til kriminalitet begået af personer med tilknytning til rocker- og bandemiljøet.

SKAT deltager bl.a. i den nationale følge- og kontrol, hvor SKAT fremlægger de løbende resultater af samarbejdet med politiet og andre samarbejdspartnere, ligesom SKAT deltager i de lokale bandestabe i politikredsene, hvor den overordnede kredsvis indsats på tilsvarende vis koordineres. Herudover deltager SKAT i de lokale enheder for Al Capone-samarbejdet, der er blevet nedsat som led i udmøntningen af Bandepakke III.

Overordnet har SKAT's indsats relateret til rocker- og bandekriminalitet til formål at sikre, at personer inden for dette miljø betaler den skat og de afgifter, de er forpligtede til.

SKAT understøtter specifikt politiets arbejde mod rocker- og bandekriminalitet ved at bistå politiet med at bekæmpe og begrænse ulovlige økonomiske gevinster i rocker- og bandemiljøet.

SKAT har i 2017 anvendt 43,1 årsværk til den specifikke opgave, der er relateret til samarbejde med politiet i forhold til rocker- og bandemiljøet. Medarbejderne har været placeret i to enheder i henholdsvis Horsens og Høje-Taastrup og varetager samarbejdet med Rigspolitiet, efterforskningsfællesskaberne og de lokale politikredse.

SKAT har endvidere konkret understøttet politiets bekæmpelse af rocker- og bandekriminalitet ved at foretage økonomiske beregninger, visitationer og efter politiets anmodning deltaget med sagkyndig bistand ved diverse aktioner, ransagninger og fagedforretninger. SKAT har i 2017 behandlet 165 anmodninger fra politiet om bistand til økonomiske beregninger og analyser til brug for politiets efterforskning.

SKAT har herudover i 2017 foretaget grundig kontrol af relevante personer og virksomheder inden for rocker- og bandemiljøet på baggrund af de skattemæssige visitationer og det daglige samarbejde med politiet. Disse kontroller omfatter desuden personer, som er med til at tilføre miljøet finansielle midler.

Status for 2017 er, at SKAT har bidraget med:

- 483 skattemæssige visitationer
- 525 kontroller, heraf 406 kontroller med træf og et nettoprovenu på ca. 34 mio. kr.

Såfremt SKAT i forbindelse med indsatsen mod rocker- og bandekriminalitet kommer i besiddelse af oplysninger, der indikerer overtrædelse af den lovgivning, som andre myndigheder administrerer, videresender SKAT oplysningerne til de relevante myndigheder. I 2017 har SKAT videresendt 45 kontroloplysninger til andre myndigheder.

Endelig gennemførte politiet og SKAT i foråret og sommeren 2017 som led i udmøntningen af den såkaldte Respekt-pakke og som en forsøgsordning i Østjyllands Politi, Fyns Politi og Midt- og Vestjyllands Politi en særlig operativ indsats vedrørende bødeinddrivelse.

Indsatsen havde til formål at sætte ind over for fænomenet "bødehåneri" gennem øget opmærksomhed på mulighederne i retsplejeloven for beslaglæggelse til sikring af bødekrav og det offentliges krav på sagsomkostninger mv. Indsatsen havde desuden til formål at sikre en målrettet og effektiv inddrivelse af gæld til det offentlige navnlig hos personer fra rocker- og bandemiljøet via fælles bødeinddrivelsesaktioner med SKAT.

5. Særlig Efterforskning Øst og Særlig Efterforsknings Vest

5.1. Indledning

På baggrund af analyserapporten "Særlig kompliceret og grænseoverskridende kriminalitet", erfaringerne fra Task Force Øst (TFØ), Task Force Vest (TFV) og Task Force Indbrud (TFI) samt den generelle kriminalitets- og samfundsudvikling blev der med flerårsaftalen om politiets og anklagemyndighedens økonomi 2016-2019 afsat midler til etableringen af to regionale efterforskningsfællesskaber, Særlig Efterforskning Øst

(SEØ) og Særlig Efterforsknings Vest (SEV).

TFØ og TFV blev på den baggrund den 1. januar 2017 erstattet af SEØ og SEV, der er de to nye efterforskningsfællesskaber, som viderefører og videreudvikler den hidtidige indsats i TFØ, TFV og TFI.

Formålet med etableringen af de to regionale efterforskningsfællesskaber var og er fortsat at intensivere den proaktive indsats inden for særlig kompliceret og grænseoverskridende organiseret kriminalitet i forhold til en række fokusområder såsom rocker- og bandekriminalitet, indbrud i privat beboelse og omrejsende kriminelle grupperinger.

SEØ og SEV er under ledelse af en national koordinationsgruppe med deltagelse af Rigspolitiet, Rigsadvokaten, Politiets Efterretningstjeneste (PET), Københavns Politi og Østjyllands Politi.

Der er herudover i 2017 blevet etableret to regionale koordinationsgrupper – én i SEØ og én i SEV – med henblik på, at der kan ske den fornødne koordination af indsatsen henholdsvis i Jylland og på Fyn samt på Sjælland. De regionale koordinationsgrupper, der – udover repræsentanter fra SEØ og SEV – består af repræsentanter fra de berørte politikredse, PET, NEC, SØIK og anklagemyndigheden, bliver forelagt og træffer konkrete beslutninger om efterforskningsfællesskabernes arbejde og efterforskninger.

5.2. Særlig Efterforskning Øst (SEØ)

SEØ er organisatorisk en del af Københavns Politi og har en selvstændig advoka-

tatur, der er organiseret som en advokatur i Københavns Politi.

I 2017 blev der som led i udmøntningen af initiativ nr. 24 i Bandepakke III afsat midler til ansættelse af specialiseret operativ analysekapacitet svarende til 25 årsværk i politiets operative efterforskningsenheder. SEØ har på den baggrund ansat en række analytikere med henblik på at understøtte indsatsen mod rocker- og bandekriminalitet i Østdanmark. Disse medarbejdere er dels placeret i efterforskningsgrupper, dels i særlige analyseenheder, der understøtter såvel SEØ som politikredsene på Sjælland.

SEØ har i 2017 foretaget efterforskning af ca. 35 sager, der for en stor dels vedkommende er efterforsket i tæt og koordineret samarbejde med de sjællandske politikredse, og som bl.a. har relateret sig til konflikten mellem LTF og Brothas i sidste halvdel af 2017.

SEØ har i 2017 desuden efterforsket en del sager vedrørende økonomisk kriminalitet og andre former for berigelses-kriminalitet udøvet af omrejsende kriminelle.

SEØ har i forbindelse med sine efterforskninger i vidt omfang gjort brug af forskellige typer af indgreb i meddelel-seshemmeligheden og varetægtsfængslinger. Der er således i 2017 i SEØ's efterforskninger sket varetægtsfængsling af 82 personer.

I 2017 er der i SEØ-regi afsagt domme i 64 sager, hvorved 159 personer er blevet idømt fængselsstraffe på i alt 256 år og 9 måneder.

Der har i en stor del af sagerne været internationale relationer og netværk, hvorfor SEØ sammen med Rigspolitiet har arbejdet tæt sammen med Europol, Eurojust og politimyndigheder i de relevante lande.

Nedenstående tabel viser status for 2017 og udviklingen i forhold til antallet af varetægtsfængslede samt antal beslaglæggelser af skydevåben og euforiserende stoffer, som er foretaget af TFØ fra 2015 til 2015 og af SEØ i 2017.

TFØ/SEØ	2015	2016	2017
Antal varetægtsfængslede personer	47	104	82
Beslaglagte skydevåben	35	51	33
Beslaglagt hash (ca. kg)	246	817	1.600
Beslaglagt amfetamin (ca. kg)	13	4,5	3,5
Beslaglagt kokain (ca. kg)	3	22	25

Efterforskningerne har i 2017 derudover ført til beslaglæggelse af ca. 3,3 kg heroin, 212 kg skunk, 2.004 stk. ammunition, 19 knive, 9 slagvåben af forskellig type og 11 biler. Endelig er der beslaglagt ca. 14 mio. kr. og udenlandsk valuta svarende til ca. 5 mio. kr.

5.3. Særlig Efterforskning Vest (SEV)

SEV er organisatorisk en del af Østjyllands Politi og har en selvstændig advokatur, der er organiseret som en advokatur i Østjyllands Politi.

I 2017 blev der – som nævnt ovenfor – som led i udmøntningen af initiativ nr. 24 i Bandepakke III afsat midler til ansættelse af specialiseret operativ analysekapacitet svarende til 25 årsværk i politiets operative efterforskningsenheder. SEV har på den baggrund ansat en række analytikere med henblik på at understøtte indsatsen mod rocker- og

bandekriminalitet i Vestdanmark. Ansættelserne har medvirket væsentligt til at understøtte den analytiske kapacitet, som er påkrævet for at bekæmpe særlig kompliceret og grænseoverskridende kriminalitet inden for primært rocker- og bandeområdet.

I løbet af 2017 har SEV færdigefterforsket de sager, som SEV overtog fra TFV, og indledt et stort antal proaktive efterforskninger inden for bl.a. rocker- og bandeområdet. Efterforskningerne er blevet indledt på baggrund af indstillinger fra den nationale måludpegningsgruppe til den regionale koordinationsgruppe i Vestdanmark, som koordinerer og træffer beslutninger om efterforskninger og indsatser i SEV. Efterforskningerne i 2017 har strategisk afspejlet det generelle trusselsniveau inden for de oplyste fokusområder i et regionalt og nationalt perspektiv.

SEV har i 2017 i samarbejde med Østjyllands Politi haft en aktiv rolle i bekæmpelsen af den væbnede konflikt i bl.a. Århus mellem LTF og Brabrandgruppen.

SEV har herudover foretaget strategiske efterforskninger imod Black Army i flere byer i Vestdanmark, hvilket har været en kraftig og medvirkende årsag til, at Black Army ikke længere eksisterer. Denne indsats er sket i et tæt samarbejde med de relevante politikredse, hvor Black Army har haft klubhuse/tilholdssteder.

Som arbejdsmetode har SEV primært gjort brug af proaktiv efterforskning. Der er tale om projektorienterede efterforskninger. SEV har efterforsket flere ressourcetunge sager, der på grund af

den begåede kriminalitet og dennes kompleksitet har taget lang tid at efterforske, og som har medført et stort antal indgreb i meddeleleshemmeligheden.

Flere af efterforskningerne har enten haft tætte relationer til eller foranlediget direkte kontakt til udenlandske myndigheder og samarbejdspartnere. Dette internationale samarbejde er bl.a. sket i regi af Europol, der faciliterer og koordinerer det konkrete samarbejde med de respektive politimyndigheder, og via Eurojust, der sikrer og koordinere samarbejdet med anklagemyndigheden i de øvrige europæiske lande.

Nedenstående tabel viser status for 2017 og udviklingen i forhold til antallet af varetægtsfængslede samt antal beslaglæggelser af skydevåben og euforiserende stoffer, som er foretaget af TFV fra 2015 til 2016 og af SEV i 2017.

TFV/SEV	2015	2016	2017
Antal varetægtsfængslede personer	65	77	50
Beslaglagte skydevåben	6	25	7
Beslaglagt hash (ca. kg)	0	450	433
Beslaglagt amfetamin (ca. kg)	2	9	200
Beslaglagt kokain (ca. kg)	416	1	20

Efterforskningerne har derudover i 2017 ført til beslaglæggelse af ca. 2 kg heroin, 0,3 kg skunk, 134 stk. dopingmidler og ét køretøj. Endelig er der beslaglagt ca. 1,1 mio. kr.

I 2017 er der i SEV-regi afsagt 25 domme, hvorved der er blevet idømt fængselsstraffe på i alt 62,3 år. Alle domme er afsagt i arrestantsager.

6. Rekruttering til rocker- og bandemiljøerne

6.1. Generelt om rekruttering

Undersøgelser fra Justitsministeriets Forskningskontor viser, at en række risikofaktorer relateret til skoleforhold, familiebaggrund, opvækstforhold og indgåelse i kriminelle fællesskaber kendetegner personer, der er involveret i rocker- og bandegrupperinger. Det anbefales derfor at sætte fokus på disse faktorer i forebyggelsen af rekruttering til miljøerne³.

Generelt ses der at være store ligheder for så vidt angår opvækstforholdene for personer, der senere bliver medlem af rocker- eller bandegrupperinger, sammenlignet med andre lovovertrædere. Opvækstforholdene er ofte kendetegnet ved alvorlige problemer i hjemmet, adfærdsproblemer og problemer i skolen. Geografisk nærhed og kontakt til kriminelle miljøer under opvæksten er også faktorer, der – særligt for bandemiljøerne – er med til generelt at øge risikoen for at blive involveret i rocker- og bandemiljøerne⁴.

Interviews med tidligere og nuværende rockere og bandemedlemmer viser, at tilgangen til miljøerne ofte sker ved selvrekruttering, men at rockerne dog lader til at være mere opsøgende end banderne med hensyn til hvervning af nye medlemmer. Personlige relationer til eksisterende medlemmer og en vurde-

³ 'Rockere, bander og risikofaktorer', Justitsministeriets forskningskontor og Rigspolitiet (2010), og 'Undersøgelse af rockere og bandemedlemmers opvækstforhold', Justitsministeriets forskningskontor (2012)

⁴ 'Undersøgelse af rockere og bandemedlemmers opvækstforhold', Justitsministeriets forskningskontor (2012)

ring af, om man kan bidrage til fællesskabet, er afgørende for, om man kan blive medlem af grupperingerne eller ej⁵.

De personer, der søger rocker- og bandegrupperingerne, ses i særlig grad at være tiltrukket af det fællesskab og den tryghed, som grupperingerne repræsenterer, ligesom trangen til at få respekt i nærmiljøet, gevinsten ved at kunne trække på et stort kriminelt netværk og en generel fascination af livsstilen også spiller en rolle⁶.

Ved en sammenligning af kriminalitet i ungdomsårene for personer, der senere bliver medlem af en rocker- eller bandegruppering, og andre tilsvarende lovovertrædere, ses der ikke at være en væsentlig forskel. Generelt er rockernes og bandemedlemmernes kriminalitet dog grovere, og de debuterer hyppigere med en voldsforbrydelse eller – for rockernes vedkommende – en overtrædelse af våbenloven. Det ses også, at rockere og bandemedlemmer i deres ungdomsår hyppigere end andre tilsvarende lovovertrædere gentagne gange har begået voldskriminalitet, herunder alvorlig vold, særligt alvorlig vold og manddrab, og hyppigere har overtrådt lov om euforiserende stoffer og våbenloven⁷.

6.2. Særligt om bandernes rekruttering

I forhold til rekruttering var der i 2017

⁵ 'Veje ind og veje ud af rocker- og bandemiljøer', Justitsministeriets forskningskontor (2014)

⁶ 'Veje ind og veje ud af rocker- og bandemiljøer', Justitsministeriets forskningskontor (2014)

⁷ 'Rockere og bandemedlemmers kriminelle karrierer og netværk i ungdommen, 3. rapport fra banderekrufteringsprojektet', Justitsministeriets forskningskontor (2013)

én gruppering, der skilte sig ud. Banden Loyal To Familia (LTF) gav i starten af 2017 udtryk for, at man ville ekspandere både nationalt og internationalt. I den forbindelse begyndte grupperingen at øge rekrutteringen markant. Dermed gik man i LTF mod strømmen, hvor andre grupperinger gik ind i større internationale grupperinger og blev underlagt deres regelsæt.

En del medlemmer blev angiveligt rekrutteret i fængsler, hvor de afsonede sammen med LTF-medlemmer. Endvidere benyttede grupperingen tilsyneladende grill-sammenkomster til at tiltrække nye medlemmer og skabe relationer til kriminelle netværk, der kunne optages i grupperingen.

Flere af de nye internationale grupperinger har tilsyneladende svært ved at holde sammen på organisationen og medlemskaren. Flere grupperinger ses således i 2017 at have haft begrænsede aktiviteter og har givetvis haft problemer med rekruttering af nye medlemmer.

Enkelte andre grupperinger, særligt Satudarah og i nogen grad Gremium, har skabt sig en platform og søger vedvarende at udvide med nye afdelinger og medlemmer. Nye afdelinger oprettes typisk som såkaldte prospect-chaptre, hvor personer sidenhen kan gøres til fuldgældige medlemmer, hvis de lever op til forventningerne.

Der er i 2017 også set en tendens til, at frafaldne medlemmer ofte har søgt mod andre grupperinger og således er blevet "i branchen", hvilket indikerer, at det fortsat er en fordel at være organiseret i en gruppering.

En anden tendens er oprettelsen af støt-tegrupperinger, der giver mulighed for at tiltrække kriminelle netværk, som typisk er involveret i handel med narkotika på et lokalt plan. Herved kan hovedorganisationen få adgang til nye afsætningsområder og samtidig få tilgang af mandskab i forbindelse med eventuelle konflikter.

Deltagelse i en international gruppering ses fortsat at kunne være forbundet med særlige betingelser og regler for medlemmer, der måtte ønske at forlade organisationen, herunder f.eks. betaling af større pengebeløb. Det vil eventuelt kunne få indflydelse på medlemmernes evne og vilje til at forlade organisationen.

Rigspolitiet vurderer, at fællesskabsfølelsen fortsat vil være en faktor, der spiller ind i forhold til rekruttering. Denne faktor er muligvis særlig stærk ved optagelse i en international gruppering, idet medlemmerne herved bliver en del af noget større. På samme måde vil konfliktniveauet kunne spille ind, idet Rigspolitiet vurderer, at involvering i konflikter kan være en identitetsskabende og rekrutteringsunderstøttende faktor. Konflikter ses i nogle tilfælde som en faktor, der fører til splittelse og interne problemer. På sigt kan de vokse og medføre en egentlig opløsning af gruppen. Det kan f.eks. være tilfældet, hvis afdelinger involveret i en konflikt, der ikke får tilstrækkelig opbakning fra andre afdelinger, føler sig svigtet og tilsidesat.

I takt med, at rocker- og bandegrupperinger bliver optaget i internationale grupperinger, vil der ligeledes opstå behov for etablering af egentlige klubhuse. Det kan medføre, at grupperingerne flytter væk fra de geografiske områder,

hvor de hidtil har haft deres primære rekrutteringsgrundlag og tilholdssted. Flere grupperinger har været udfordret med hensyn til anskaffelse af klubhuse, formentlig på grund af myndighedernes øgede fokus på deres tilstedeværelse og bestræbelser på at undgå denne.

Der findes eksempler på, at bandegrupperinger har fokus rettet mod ungdoms klubber, hvor de forsøger at rekruttere nye medlemmer. Politiet vurderer, at disse steder kan være relevante i forhold til rekruttering, idet de ofte ligger i lokalområdet og har en naturlig tilstrømning af unge.

Når grupperinger udvikler sig og opnår en ny og højere status, afføder det som regel et ønske om territoriale udvidelser. Dette ønske vil ofte give anledning til konflikter i miljøet, idet de fleste kriminelle miljøer allerede antages at være underlagt en vis grad af indflydelse fra organiserede kriminelle, som ikke frivilligt vil afgive markedsandele.

Territoriale stridigheder ses ofte at føre til voldelige konflikter, ligesom bandegrupperinger antageligt bruger konflikter til at konsolidere deres magtposition. En konflikt kan således styrke en gruppes selvforståelse og omdømme i det kriminelle miljø – noget som på sigt kan komme grupperingen til gode i forhandlinger med rivaliserende grupperinger.

7. Politiets forebyggende indsatser

7.1. Generelt

En væsentlig del af politiets indsats mod rocker- og bandekriminalitet er af forebyggende karakter. Politiet arbejder dels med en række forebyggende tiltag, som retter sig specifikt mod rocker- og ban-

demiljøet, dels med forebyggende tiltag, som har et bredere sigte.

Som led i de 12 nye initiativer, Justitsministeriet lancerede i august 2017, "Trygheden tilbage i gaderne", har politiet ansat 25 civile medarbejdere til forebyggende arbejde i særligt udsatte områder. De 25 civile medarbejdere til forebyggelse er placeret i seks politikredse, der har særlige udfordringer med bandekriminalitet. Det drejer sig om Københavns Politi, Københavns Vestegns Politi, Midt- og Vestsjællands Politi, Østjyllands Politi, Nordsjællands Politi og Fyns Politi. De nye medarbejdere indgår i de lokale enheder og deltager i det opsøgende og relationsbyggende arbejde med unge og understøtter samarbejdet med lokale samarbejdspartnere såsom skoler, kommuner, klubber og lokale beboere.

7.2. Exitprogrammet

I 2011 lancerede den daværende regering sin rammemodel for exit, "En Vej Ud". Med rammemodellen blev der sat fokus på at hjælpe og støtte rockere og bandemedlemmer, som ønsker at forlade miljøet. Rammemodellen forudsætter et målrettet, koordineret myndighedssamarbejde mellem politiet, kommunerne og kriminalforsorgen og giver et overblik over, hvilke tilbud der er tilgængelige for rockere og bandemedlemmer, som ønsker at forlade de kriminelle miljøer. Med baggrund i rammemodellen er der etableret lokale exitenheder i de enkelte politikredse, som koordineres nationalt i Rigspolitiet. Alle politikredse har etableret en lokal exitenhed. Rammemodellen beskriver endvidere ansvars- og rollefordeling mellem Rigspolitiet, politi-

kredsene, kommuner og kriminalforsorgen⁸.

Bandepakke II fra 2014, "Fast greb om banderne" indebar en række tiltag til styrkelse af exitprogrammet, herunder dedikerede ressourcer til de lokale exitenheder, en pulje til fjernelse af rocker- og banderelaterede tatoveringer, psykologsamtaler, midlertidige akutte relokaliseringer og oprettelsen af et nationalt exitkontaktpunkt forankret i Rigspolitiet.

Det Nationale Exitkontaktpunkt blev etableret med virkning fra den 1. april 2015. Exitkontaktpunktet, der består af repræsentanter fra Rigspolitiet, Kommunernes Landsforening og Direktoratet for Kriminalforsorgen, understøtter og koordinerer det nationale exitprogram på tværs af myndighederne.

Det Nationale Exitprogram er målrettet personer, som Rigspolitiets nationale efterforskningscenter (NEC) har registreret som tilknyttet en rocker- eller bandegruppering i Danmark.

De lokale exitenheder består af repræsentanter fra kriminalforsorgen, politiet og kommunerne, som samarbejder om exitdeltagerne, når det er relevant. Det er de lokale exitenheder, som vurderer den enkelte deltagers motivation og egnethed samt tilrettelægger et individuelt tilpasset exitforløb i samarbejde med den rocker eller det bandemedlem, som ønsker at forlade sin gruppering. Exitforløbet sammensættes efter den enkeltes behov og kan bl.a. indeholde uddan-

⁸ "En Vej Ud. Rammemodel for exitprogrammer til bande- og rockermedlemmer der ønsker at bryde ud af miljøet", Justitsministeriet (2011)

nelsesplan, arbejde, misbrugsbehandling, flytning, mentorstøtte mv.

Årsagerne til, at rockere og bandemedlemmerne ønsker at forlade miljøet, er f.eks. hensynet til familien, ønsket om at komme ud af kriminalitet, lysten til at bryde med livsstilen i miljøet og ønsket om et almindeligt liv med uddannelse, arbejde mv.⁹

I samarbejdsaftalerne med exitdeltagerne er der generelt en god overensstemmelse mellem exitdeltagerens behov og de initiativer, der bliver igangsat i exitforløbet. Størstedelen af exitdeltagerne i frihed – dvs. som ikke afsoner en fængselsstraf – har behov for hjælp til at løse økonomiske problemer, finde en bolig, få psykologsamtaler og komme i arbejde. Generelt har rockere og bandemedlemmer i exit behov for støtte og hjælp til de samme ting, men det ses, at en større andel af rockerne har behov for at få fjernet tatoveringer, mens en større andel af bandemedlemmerne har behov for mere skolegang eller uddannelse.¹⁰

En spørgeskemaundersøgelse fra Justitsministeriets forskningskontor har vist, at størstedelen af de rockere og bandemedlemmer, der går i exitprogram under rammemodellen, har forladt deres gruppering et år efter exitforløbets begyndelse. Særligt har familien spillet en stor rolle for, at de har kunnet forlade miljøet, ligesom størstedelen også frem-

hæver, at exitindsatsen har haft en væsentlig betydning¹¹.

Primo 2018 var 209 personer enten i gang med eller havde i de foregående år gennemført et exitforløb under den nationale rammemodel. De 209 personer fordelte sig sådan, at 113 havde gennemført exitforløb, mens 96 var i gang med et exitforløb. 12 af de 113 personer er efterfølgende blevet genregistreret som tilknyttet en rocker- eller bandegruppering. I tallene er ikke medregnet personer, som under strafafsoning er i exit i regi af kriminalforsorgen.

Der ses en nogenlunde ligelig fordeling mellem antallet af rockere og bandemedlemmer, der søger exit. Tallene viser i øvrigt, at der stadig er en stor interesse for Det Nationale Exitprogram blandt rockere og bandemedlemmer.

Der er generelt en meget stor gennemstrømning i rocker- og bandemiljøerne, hvilket indikerer, at der også er et meget stort antal personer, der selv er i stand til at forlade miljøet.¹² Der ses dog tegn på, at de rockere og bandemedlemmer, der søger Det Nationale Exitprogram, udgør en særlig sårbar og udsat gruppe, som har behov for ekstra støtte og hjælp til at forlade rocker- og bandemiljøet.¹³

En rapport fra Justitsministeriets forskningskontor, der omhandler personer i

⁹ 'Exit-forløb med rockere og bandemedlemmer. Aftaler om exit under rammemodellen. 1. delrapport', Justitsministeriets forskningskontor (2016)

¹⁰ 'Exit-forløb med rockere og bandemedlemmer. Aftaler om exit under rammemodellen. 2. delrapport', Justitsministeriets forskningskontor (2016)

¹¹ 'Exit-forløb med rockere og bandemedlemmer. Aftaler om exit under rammemodellen. 2. delrapport', Justitsministeriets forskningskontor (2016)

¹² 'Flowet i rocker/bandemiljøerne', Justitsministeriets forskningskontor (2016)

¹³ 'Exit-forløb med rockere og bandemedlemmer. Aftaler om exit under rammemodellen. 2. delrapport', Justitsministeriets forskningskontor (2016)

exitforløb under rammemodellen, viser desuden, at det både er rockere og bandemedlemmer, der har indgået exitaftaler, og at der er tale om personer fra alle niveauer i grupperingerne.

Det fremgår af rammemodellen, at det er væsentligt, at myndighederne har en proaktiv tilgang til exitindsatsen, så de – i de tilfælde hvor der er indikatorer for, at en rocker eller et bandemedlem ønsker at forlade miljøet, men hvor den pågældende ikke nødvendigvis selv giver udtryk herfor – gør den pågældende opmærksom på mulighederne for at indgå i et exitforløb.¹⁴ På den baggrund har samtlige politikredse i 2017 foretaget egnethedsscreeninger af minimum 20 pct. af deres lokale rockere og bandemedlemmer med henblik på at identificere personer, der kan motiveres til at forlade deres kriminelle gruppering.

Et af de initiativer, som indgår i den politiske aftale fra marts 2017 om Bandepakke III er en revision af den nationale rammemodel for exitprogrammer, hvorved målgruppen udvides til at omfatte andre end dem, der hos Rigspolitiet er registreret som værende tilknyttet rocker- og bandemiljøet. Dette forventes at blive implementeret i 2019. Der skal samtidig udarbejdes en model for håndtering og finansiering af de tilfælde, hvor der er behov for varig relokalisering af en exitkandidat hos en anden kommune end hjemkommunen.

7.3. Bekymringssamtaler

Politiet arbejder målrettet med at forebygge tiltrækning og rekruttering til

rocker- og bandemiljøerne. Dette arbejde omfatter særligt identifikation af de unge, der er i risiko for at blive rekrutteret til miljøerne med henblik på at sætte ind med målrettede forebyggende tiltag. Arbejdet foregår i tæt samarbejde med kommunale myndigheder og andre aktører og er i høj grad forankret i det lokale SSP-samarbejde. Som et led i forebyggelsen af tilgangen til rocker- og bandemiljøerne bliver der i alle politikredse afholdt bekymringssamtaler med unge, der vurderes at være i risiko for at blive rekrutteret til en rocker- eller bandegruppering. Bekymringssamtalerne foretages ud fra et nationalt koncept, som Rigspolitiets nationale forebyggelsescenter (NFC) lancerede primo 2014, og som bl.a. forudsætter, at samtalerne forberedes med udgangspunkt i et resource- og risikoskema for derved at skabe grundlaget for en helhedsorienteret samtale med den unge.

Der blev i 2017 afholdt 32 bekymringssamtaler med unge, der var i risiko for at blive rekrutteret til en rocker- eller bandegruppering.

For at sikre tilstrækkelige kompetencer i politikredsene til afholdelse af bekymringssamtalerne har NFC udviklet en uddannelse i, hvordan disse samtaler skal afholdes. Der blev i 2016 afholdt to bekymringssamtaleuddannelsesforløb med deltagelse fra både politi og kommuner, og der afholdes nye uddannelsesforløb i efteråret 2018.

¹⁴ 'En Vej Ud. Rammemodel for exitprogrammer til bande- og rockermøder, der ønsker at bryde ud af miljøet', Justitsministeriet (2011)

